

Ο ρόλος του Βαπτιστή ως Προδρόμου Παιδαγωγού

[Ορθοδοξία](#) / [Καινή Διαθήκη](#)

[Σωτήριος Δεσπότης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής-Πρόεδρος Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας ΕΚΠΑ](#)

29Τη επαύριον βλέπει τον Ιησούν ερχόμενον προς αυτόν και λέγει· **ίδε ο** αμνός του Θεού ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου. **30**ούτός εστιν υπέρ ου εγώ είπον· **οπίσω μου έρχεται ανήρ ος έμπροσθέν μου γέγονεν, ότι πρώτός μου ην. 31**καγώ ουκ ήδειν αυτόν, αλλ' ίνα φανερωθή τω Ισραήλ διά τούτο ήλθον εγώ εν ύδατι βαπτίζων.**32**Και εμαρτύρησεν Ιωάννης λέγων ότι τεθέαμαι το Πνεύμα καταβαίνον ως περιστεράν εξ ουρανού και έμεινεν επ' αυτόν. **33**καγώ ουκ ήδειν αυτόν, αλλ' ο πέμψας με βαπτίζειν εν ύδατι εκείνός μοι είπεν· **εφ' ον αν ίδης το Πνεύμα καταβαίνον και μένον επ' αυτόν, ούτός εστιν ο βαπτίζων εν Πνεύματι αγίω. 34** καγώ εώρακα και μεμαρτύρηκα ότι ούτός εστιν ο Υιός του Θεού. Ιω 1,29-34.

Ο Ιωάννης (το όνομα του οποίου σημαίνει

ο Γιαχβέ είναι ελεήμων), ο πρωταγωνιστής της Βάπτισης του Κυρίου, είναι ίσως η πλέον αγαπητή φιγούρα μετά την Θεοτόκο (μείζων εν γεννητοίς Λκ. 7, 28). Μνημονεύεται και από τους τέσσερεις Ευαγγελιστές, εορτάζεται επανειλημμένα, ενώ η μορφή και η δράση του αναφέρονται τιμητικά και από μη χριστιανικές Πηγές όπως ο Ιώσηπος (Αρχ. 18.117). Φαίνεται ότι η παρουσία του, το κήρυγμα μετανοίας και το ένα και μοναδικό βάπτισμα που πρόσφερε ήταν ριζοσπαστικά για την εποχή του και είχαν προκαλέσει μεγάλη εντύπωση στην Παλαιστίνη. Παρότι ήταν γιος ευλαβούς ιερέως (του Ζαχαρία Λκ. 1, 6) που κατοικούσε στην ορεινή της Ιουδαίας (στο Εν Κέρεμ δυτικά της Ιερουσαλήμ) και γόνος θαύματος που πραγματοποιήθηκε στο Ναό, στρέφει τα νώτα του στο άγιον Όρος της Σιών και το σύστημα των θυσιών, και κατευθύνεται στην έρημο του Ιορδάνη, ελεύθερος από κάθε είδους εξασφάλιση και εξάρτηση. Στον οριακό αυτό χώρο, που συνδυάζει βλάστηση ένεκα των υδάτων και έρημο, στο σημείο από το οποίο διέβη ο στρατηλάτης Ιησούς του Ναυή (Ιησ. 3, 1-17) στη Γη της Επαγγελίας και ο ζηλωτής Ηλίας αναλήφθηκε στην επουράνια «πολιτεία» χρίοντας ως διάδοχό του τον διπλά πνευματέμφορο Ελισσαιέ (Δ' Βασ. 2, 1-18), πραγματοποιεί την προφητεία του Ησαΐα, ετοιμάζοντας την καινή «έξοδο» ή μάλλον την επιστροφή στον Κύριο ενός λαού κατεσκευασμένου/προετοιμασμένου (Λκ. 1, 16). Ας σημειωθεί και οι δύο προμνημονευθείσες μορφές (Ιησούς Ναυή-Ηλίας) διέβησαν με θαυμαστό τρόπο τον Ιορδάνη, όπου θαυματουργικά ιάθηκε ο λεπρός Σύρος στρατηγός Ναιμάν (Δ' Βασ.

5, 1 κε.) χωρίς μάλιστα να ασπαστεί τον Κύριο των Ισραηλιτών. Σε αντίθεση προς την Κοινότητα του Κουμράν, η οποία είχε ως «σημαία» της το ίδιο χωρίο, μπορούσε να βιώσει οποιοσδήποτε την εμπειρία της μετάνοιας, της μεταβολής και αλλαγής που κόμιζε η Φωνή του Λόγου (ο Πρόδρομος) (Λκ. 3, 7-14). Αρκούσε το να απαλλαγεί από την αυτοπεποίθηση ότι εκ γενετής - εξ αίματος ανήκει στον εκλεκτό λαό [1] και να αποφασίσει ότι δεν αρκεί η προβλεπόμενη από το Νόμο θυσία (το να «ανάψει ένα κεράκι στην Εκκλησία») αλλά το να εξομολογηθεί ειλικρινά τις ενοχές του βυθίζοντας το κορμί του στα ορμητικά δροσερά νερά του Ιορδάνη για να βιώσει την προσωπική έξοδο μέσα από το χάος και την αναγέννηση που συμβολίζει το ύδωρ ως μήτρα. Ο λαός έβλεπε στο πρόσωπό του έναν αυθεντικό πνευματικό που όντως λειτουργούσε προδρομικά για τον Μεσσία.

Το ανάγνωσμα που ακούγεται στη Σύναξη προέρχεται από το Κατά Ιωάννη (Ιω.) του οποίου ο συγγραφέας μάλλον είχε προσωπική εμπειρία του Βαπτιστή. Στο πνευματικό Ευαγγέλιο ο Πρόδρομος διαδραματίζει ένα διαφορετικό ρόλο από εκείνον των Συνοπτικών. Στα λοιπά Ευαγγέλια αποκαλεί όσους κόμπαζαν ότι ήταν εκλεκτά παιδιά του «μεγάλου» Αβραάμ, τέρατα - γεννήματα των όφρων της ερήμου, των εχιδνών (Λκ. 3, 8) [2]. Ταυτόχρονα τους διακηρύσσει την εγγύτητα της έλευσης της πύρινης Κρίσης (Ησ. 66) και το επείγον της αλλαγής νοοτροπίας με εκδήλωση καρπών μετάνοιας που αφορούν στις σχέσεις με τους άλλους. Πέτρες που μπορούν να μεταβληθούν σε απογόνους (όπως μεταφορικά συνέβη με τη μήτρα της Σάρρας), βάπτισμα σε πνεύμα και φωτιά από τον Ισχυρότερο, δέντρα και άχυρα που καταφλέγονται αντί να χρησιμοποιηθούν ως προσάναμμα ή να διασκορπιστούν από τον άνεμο (όπως συνέβαινε συνήθως), [3] συνιστούν εκφράσεις που προκαλούν κατάπληξη στους ακροατές οι οποίοι μαθαίνουν ότι η στροφή στην έρημο δεν αρκεί.

Παραπομπές:

- 1. Στα εβραϊκά η λέξη πέτρα και τέκνο ακούγονται σχεδόν το ίδιο (3, 8).**
- 2. Η έχιδνα στην ελληνική μυθολογία θεωρούνταν μητέρα των τεράτων.**
- 3. Το πόσο έντονη είναι η παρουσία της φωτιάς στο ιωάνναιο Κήρυγμα αποδεικνύεται από τα εξής δύο χωρία, τα οποία δεν ερμηνεύονται ορθά διότι πρέπει κάποιος να λάβει υπόψη του αντίστοιχες, «άγνωστες» σήμερα γεωργικές εργασίες. (α) Λκ. 3, 9: ήδη δε και η αξίνη προς την ρίζαν των δένδρων κείται· παν ούν δένδρον μη ποιούν καρπόν καλόν εκκόπτεται και εις πυρ βάλλεται. Όταν πρέπει να κοπούν τα άχρηστα δέντρα (και έτσι θεωρούνταν στην Παλαιστίνη κατεξοχήν τα μη καρποφόρα) έπρεπε κάποιος να σκάψει βαθιά μέχρι οι ρίζες να εκτεθούν στην επιφάνεια. Μετά κτυπούσε η αξίνα στη ρίζα. Αυτή η εικόνα**

προϋποτίθεται στην παραβολή του Ιωάννη που απευθύνει στα γεννήματα εχιδνών. Ανακαλείται επίσης το Δαν. 4, 14. 23 (Ο'). Πρβλ. Ψευδο-Φίλων, Ιωνάς 52 κε. Η παρατήρηση ότι τα πεσμένα δέντρα θα καούν επιτείνει την απειλή διότι έτσι αποδεικνύεται ότι το ξύλο τους δεν είναι χρήσιμο (πρβλ. Ιερ. 22, 7. Α'Ενώχ 48.9). (2) Λκ. 3, 17: ου το πτύον εν τη χειρί αυτού διακαθάρει την άλωνα αυτού και συναγαγείν τον σίτον εις την αποθήκην αυτού, το δε άχυρον κατακαύσει πυρί ασβέστω. Το φτυάρι δεν είναι για να καθαρίσει το αλώνι αλλά το περιεχόμενο αυτού. Αφού αλέθονταν οι καρποί (σιτάρι, κριθάρι, κουκιά, ρεβίθια, φακές) και ξεραίνονταν, τρίβονταν. Μετά το λίχνισμα χρησιμοποιούσαν ένα άλλο ξύλινο εργαλείο από πλάτανο με κοντάρι που στην άκρη ήταν σαν φτυάρι, αφού κατέληγε δηλαδή σε ένα πλατύ κομμάτι ξύλου, σαν πιάτο και τέσσερα μυτερά δάχτυλα (καρπολοί). μ'αυτό συνεχίζανε το λίχνισμα μέχρι να ξεχωρίσουν τον καρπό απ' το άχυρο, το οποίο (άχυρο) δεν καιγόταν αλλά διασκορπιζόταν από τον άνεμο. Ο Ιωάννης παρατηρεί ότι θα καεί και μάλιστα με άσβεστο πυρ.

[page_end]

Στο Κατά Ιωάννη ο Βαπτιστής είναι η Φωνή (ο αγγελιοφόρος) που προετοιμάζει κραυγάζοντας (1, 15) στην έρημο (!) μεταφορικά και κυριολεκτικά του Ισραήλ τη Μεγάλη Είσοδο του Κυρίου - του σαρκωμένου Λόγου στον Κόσμο (Ησ. 40, 3. Ο'). Είναι ο πρωτομάρτυρας της ταυτότητάς Του, ο πρώτος Χριστιανός που δεσπόζει την πρώτη Μεγάλη Εβδομάδα ή μάλλον Εξαήμερο της δημόσιας Παρουσίας του Ιησού στη γη η οποία και κορυφώνεται με την πραγμάτωση του σημείου της Κανά την έκτη μέρα.

Όσα περιγράφει το ευαγγελικό ανάγνωσμα, όπως αποκαλύπτει και η φράση τη επαύριον, ακούγονται τη δεύτερα ημέρα. Τότε ο Βαπτιστής διατρανώνει όχι ποιος δεν είναι αλλά ποιος είναι ο Μεσσίας. Ταυτόχρονα εμφανίζεται στο προσκήνιο σιωπηλός ο Πρωταγωνιστής, ο Ιησούς να μην έρχεται οπίσω του Ιωάννη, αλλά κατά μέτωπον, προς αυτόν. Ο αυτεπαγγέλτως ερχόμενος (Ακάθιστος Ύμνος) [4] είναι κατά την πρώτη Παρουσία Του ο μεγάλος Άγνωστος/Ξένος: ούτε την προηγούμενη μέρα γνώριζαν οι εξ Ιεροσολύμων ότι ήταν ανάμεσά τους (μέσος υμών έστηκεν, ον υμείς ουκ οίδατε [1, 26]) ενώ και σήμερα ο Ιωάννης (ο οποίος σύμφωνα με τον Λουκά σκίρτησε στην κοιλιά της Ελισάβετ όταν την ασπάστηκε η Μαριάμ 1, 41. 44) διακηρύσσει/ομολογεί δύο φορές (!) ότι και ο ίδιος πριν Τον βαπτίσει ουκ ήδειν αυτόν, αλλ' ίνα φανερωθή τω Ισραήλ διά τούτο ήλθον εγώ εν ύδατι βαπτίζων (1, 31).

Κάποιοι Πατέρες θεωρούν ότι αυτή η διπλή αποπλιστική δήλωση άγνοιας του Ιωάννη οφείλεται στο γεγονός ότι επειδή ήταν συγγενής του Ιησού κατά σάρκα, δεν ήθελε να φανεί ότι χαρίζεται σε Αυτόν (ίνα ούν μη δόξη χαρίζεσθαι διά την συγγένειαν, τούτό φησιν. Αμμώνιος). Ως άνθρωπος ο Ιωάννης (που δεν προϋπήρχε/ην αλλά εγένετο, όπως εμφατικά δηλώνει το Προοίμιο. 1, 6) ενώ είχε τη συναίσθηση ότι επίκειται η έλευση του Μεσσία, όντως δεν γνώριζε επακριβώς το πρόσωπό Του και την ταυτότητά Του. το γεγονός ότι είναι φυσικός Υιός του Θεού. Αυτή η ουσιαστική γνώση (που προδίδει στο Ιω. το οίδα) πραγματώθηκε όταν έγινε η βάπτισμα του Ιησού, η οποία παραδόξως δεν περιγράφεται άμεσα/ «ζωντανά» στο Ιω. όπως συμβαίνει με τα άλλα Ευαγγέλια. Η ίδια η φωνή του Θεού Συ ει ο Υιός μου, στον Ιω. ουσιαστικά υποκαθίσταται από τη μαρτυρία του Ιωάννη, ο οποίος ως προφήτης έχει την ευλογία όχι απλώς να κηρύξει αλλά και να δει και να αγγίξει τον Μεσσία.

Σημειωτέον ότι στα Συνοπτικά Ευαγγέλια ο Ιωάννης προβληματίζεται για τη μεσσιανικότητα του Ιησού ακόμη και όταν ο Αντύπας (4 π.Χ.-39 μ.Χ.), θεωρώντας τον ασυμβίμβαστο σε θέματα ηθικής και ως πολιτική απειλή, τον έχει κλείσει στη φυλακή του Μαχαιρούντα (< μάχαιρα), το περίτεχνο κάστρο ανατολικά του Ιορδάνη στα σύνορα με την Αραβία. Τότε ο Πρόδρομος αποστέλλει τους μαθητές του προς Αυτόν που ακολουθεί εντελώς διαφορετική βιοτή αλλά και «ποιμαντική» τεχνική, με το ερώτημα Συ ει ο Ερχόμενος η άλλον προσδοκώμεν; (Λκ. 7, 19). Αυτό δεν αποτρέπει τον Ιησού από το να τον μακαρίσει αν και ο μικρότερος εν τη βασιλεία του Θεού μείζων αυτού εστιν (7, 28). Ίσως αυτό μας εκπλήσσει διότι

θεωρούμε ως «πνευματικό» εκείνον που είναι έμπλεος με βεβαιότητες και εκφράζεται με αφορισμούς.

Σύμφωνα με το Ιω. ο Πρόδρομος κατά τη Βάπτιση συνειδητοποίησε ποιο είναι το Πρόσωπο του Μεσσία αλλά και που τελικά αποσκοπούσε η *θεική* προφητική κλήση προς αυτόν όχι μόνον να κηρύττει (όπως συνέβαινε συνήθως με τους προφήτες) αλλά και να βαπτίζει: αλλ' ίνα φανερωθή τω Ισραήλ διά τούτο ήλθον εγώ εν ύδατι βαπτίζων. Στα λοιπά Ευαγγέλια ο άπαξ γενόμενος Ιωάννης βαπτισμός χαρακτηρίζεται ως μετανοίας/ εις άφεσιν αμαρτιών, ως μέρος δηλ. της διαδικασίας επιστροφής (έτσι αποδίδεται στα εβραϊκά η μετάνοια) του ανθρώπου στην αυθεντική-αρχέγονη ταυτότητα και εστία. Αυτή η δυναμική στροφή ή αλλιώς Μεταβολή συνοδεύεται από αλλαγή οπτικής και στάσης ζωής και συνοδεύεται από την άφεση των ενοχών και τη σωτηρία από το εσχατολογικό δικαστήριο. Το ίδιο το βάπτισμα του Ιωάννη ουσιαστικά δεν καθάριζε από την αμαρτία αφού αυτή σύμφωνα με τους γραμματείς (Μκ. 1, 7) μόνον ένας δύναται να διαγράψει, ο Θεός. Ο Ιωάννης οδηγούσε τα πλήθη που μαζικά συνέρρεαν σε αυτόν σε έντονη συνείδηση της αμαρτωλότητας, της ανάγκης για κάθαρση και μεγαλύτερη λαχτάρα για αυτό ή μάλλον Αυτόν που οι προφήτες διακήρυξαν: όχι άλλους νόμους αλλά μια άλλη καινούργια καρδιά και Πνεύμα (Ιεζ. 36, 25-27. 39, 29. Ιωήλ 2, 28-29. Ζαχ. 12, 10). Ιδίως ο προφήτης-ιερέας Ιεζεκιήλ διατρανώνει στα κεφ. 36-37 τα εξής: Όπως στο Γέν. 2 το νερό μεταβάλλει την άμμο της ερήμου σε πηλό για να κατασκευαστεί ο Αδάμ και κατόπιν ο Κύριος εμφυσά στα ρουθούνια το Πνεύμα Του για να γίνει ζωντανή ύπαρξη (ψυχή ζώσα), έτσι και στα Έσχατα ο Κύριος θα καθάρει με νερό τον λαό από τις ενοχές του και θα μεταμοσχεύσει σάρκινες/ευαίσθητες και όχι λίθινες/πρωρωμένες καρδιές. Σε αυτές θα κατοικεί το δημιουργικό και ζωοποιό Πνεύμα του Κυρίου (Ψ. 50, 11) που ανασταίνει «στα πόδια τους» τα διάσπαρτα έκθετα οστά σε ένα περιβάλλον που μεταμορφώνεται σε κήπος με κέντρο το Ναό.

Παραπομπές:

4. Σώσαι θέλων τον κόσμον ο των όλων κοσμήτωρ, προς τούτον αυτεπάγγελτος ήλθε, και ποιμήν υπάρχων ως Θεός, δι' ημάς εφάνη καθ' ημάς άνθρωπος· ομοίω γαρ το όμοιον καλέσας, ως Θεός ακούει· Αλληλούια.

[page_end]

Στην παρουσίαση του Ιησού από τον Ιωάννη εντυπωσιάζει το εξής: δεν χαρακτηρίζεται ούτε ως ο Λόγος (ο όρος δεν απαντά σε άλλο χωρίο εκτός του Προλόγου!) ούτε ως ο μονογενής Θεός, ούτε ως ο Χριστός, ούτε ως ο Κύριος, αλλά

ως ο Αμνός του Θεού ο αίρων [= Αυτός που διαρκώς σηκώνει και ταυτόχρονα εξαλείφει] την αμαρτίαν [και μάλιστα ολόκληρου] του Κόσμου. Για να κατανοήσει κάποιος το παράδοξο, πρέπει να παραλληλίσει το συγκεκριμένο χωρίο με την αντίστοιχη παρουσίαση του Μεσσία στην Αποκ. (κεφ. 5) κατά τη Μεγάλη Είσοδό Του πλέον (όχι στη γη αλλά) στον ουρανό. Ενώ ο ορών Ιωάννης ακούει ότι έρχεται ο λέων, η ρίζα εκ της φύλης Ιούδα, βλέπει ένα Αρνίον (αρήν + υποκοριστικό -ιον) του οποίου το κατεξοχήν χαρακτηριστικό είναι η σφαγή. Συνήθως οι «εκλεκτοί» λαοί αναμένουν κατεξοχήν ένα λιοντάρι, έναν μαρμαρωμένο βασιλιά προκειμένου να προσφέρει άρτον και θέαμα (πρβλ. Ιω. 6) αλλά και να αποκαταστήσει την χαμένη υπόληψη του εκλεκτού λαού. Αντιθέτως ο Πρόδρομος του Ισχυρού ταυτίζει τον Ερχόμενο Ιησού με το πασχάλιο Αρνί του οποίου το αίμα λύτρωσε από τον θάνατο τα πρωτότοκα των Εβραίων κατά το πέρασμα του ολοθρευτή αγγέλου (Εξ. 2, 23). Ο ίδιος ο Ιησούς μόνον στο Ιω. σταυρώνεται όταν σφάζονται οι πασχάλιοι αμνοί από τους ιερείς στο Ναό, παραμονή του Πάσχα, ενώ και τα σκέλη Του δεν τα κατέαξαν οι στρατιώτες (19, 33) όπως επίσης συνέβαινε με αυτούς τους αμνούς (Έξ. 12, 10. 46). Ανακαλείται επίσης ο πάσχων Δούλος του Ησαΐα (Ησ. 53, 7) ο οποίος οδηγείται όπως το πρόβατο άφωνος στη σφαγή σηκώνοντας την αμαρτία, τις ενοχές του λαού (Α' Ιω. 3, 5). Στο τέλος, όμως, δοξάζεται-υψώνεται. Πρόκειται για δύο όρους πολύ αγαπητούς στο Ιω., όπου ο Ιησούς υψώνεται/δοξάζεται ήδη με (και όχι μετά) τη Σταύρωσή Του [5].

Έτσι ο Ιησούς επιτελεί ταυτόχρονα δύο λειτουργίες διακριτές στον Ισραήλ: σηκώνει πάνω του την κατάρα που συνεπάγονται οι αμαρτίες των πολλών/όλων αλλά και προσφέρει την ύπαρξή του ως θυσία υπέρ/αντί των άλλων. Αντίθετα προς τις ιουδαϊκές προσδοκίες ο συγκεκριμένος αμνός που ενσαρκώνει την αγάπη για δύναμη αλλά τη δύναμη της θυσιαστικής αγάπης δεν λειτουργεί χάριν ενός/του λαού αλλά χάριν όλου του κόσμου. Δεν φέρει απλώς, όπως στον Ησαΐα, αλλά αίρει. Είναι μία από τις πολλές φράσεις με διττό νόημα που χρησιμοποιεί ο Ιωάννης. Σημαίνει σηκώνω πάνω μου και ταυτόχρονα διαγράφω. Αυτό συμβαίνει διαρκώς (σε όλο το διάβα της ιστορίας) και όπως ήδη επισημάνθηκε αφορά όλον τον κόσμο (και όχι κάποιους εκλεκτούς).

Σε αυτόν (τον Αμνό) μετά από τέσσερεις αιώνες πνευματικής ξηρασίας (αφού από την εποχή του Έσδρα η μεγάλη πλειοψηφία του Ιουδαισμού θεωρούσε ότι σταμάτησε να πνέει, γι' αυτό και η Διαθήκη-συμβόλαιο γάμου γίνεται Νόμος) κατεβαίνει εξ ουρανού (όπως μόνον το Ιω. 1, 32 αναφέρει) και μάλιστα μένει το Πνεύμα, με τη μορφή περιστεράς. Τι δηλώνει άραγε το ως περιστεράν; Τον τρόπο της καθόδου του Αγ. Πνεύματος η το είδος εμφάνισης του τρίτου Προσώπου της Αγ. Τριάδος; Η περιστερά, «καθαρό» ζώο θυσίας (βλ. Υπαπαντή Λκ. 2, 24. Λευ. 12, 8) που συνδεόταν με τη σύναψη της διαθήκης αλλά και την κοινωνία με τον ουρανό (Γεν. 15, 9), σύμβολο της αγάπης (Άσμα 5, 2. 12) αλλά και της αθωότητας, της ευγένειας και της σοφίας, υποδηλώνει την έναρξη της αναδημιουργίας του Σύμπαντος και την ανατολή μιας καινούργιας τάξης/Ειρήνης, η οποία εδράζεται στο έλεος και τη δημιουργική χάρη του Θεού και του Υιού Του (Γεν. 8, 11) αλλά και σε αναγεννημένες εν ύδατι και πνεύματι υπάρξεις που έχουν το σπέρμα του Πατέρα (Α' Ιω. 3, 9).

Ταυτόχρονα με την κάθοδο του Πνεύματος εκπληρώνονται δύο πολύ σημαντικές για τον Ιουδαισμό προφητείες του Ησαΐα για τον Μεσσία. Πρόκειται (α) για το κεφ. 11, που κατακλείει την πολύ σημαντική ενότητα Εμμανουήλ κεφ. 6-12: και εξελεύσεται ράβδος εκ της ρίζης Ιεσσαί και άνθος (βλαστός Μασ.) εκ της ρίζης αναβήσεται και αναπαύσεται επ' αυτόν Πνεύμα του Θεού πνεύμα (α) σοφίας και (β) συνέσεως/ πνεύμα (γ) βουλής και (δ) ισχύος/ πνεύμα (ε) γνώσεως και (στ) ευσεβείας εμπλήσει αυτόν πνεύμα (ζ) φόβου Θεού. Είναι ο Μεσσίας, ο οποίος δικαιώνει τους ταπεινούς και ελέγχει τους ασεβείς με έχοντας ως μοναδικό αλλά

πανσθενουργό όπλο του, όχι τη βία αλλά τον λόγο (ράβδο) του στόματος αυτού και το πνεύμα διά χειλέων κάτι που σημαίνει και την πνοή των χειλέων Του αλλά και την αγιοπνευματική ενέργεια των ρημάτων του. Με την Παρουσία Του επιτυγχάνεται μια παραδείσια αρμονία αφού τα θηρία (δεν εξολοθρεύονται όπως στον Βιργίλιο μιας και εκπροσωπούν τους «βαρβάρους της Ανατολής» αλλά) συμβόσκουν με τα οικιακά ζώα αλλά και τα νήπια. Ανακαλείται επίσης (β) και το Ησ. 61, που είναι γνωστό από την προγραμματική Ομιλία του Ιησού στο Λκ. 4: Πνεύμα Κυρίου επ' εμέ ου είνεκεν έχρισέν με ευαγγελίσασθαι πτωχοίς απέσταλκέν με/ιάσασθαι τους συνετριμμένους τη καρδία[...].

Παραπομπές:

5. Άλλοι ταύτισαν τον αμνό με τον αποδιοπομπαίο τράγο που την ημέρα του Εξιλασμού επωμίζεται την αμαρτία του έθνους και καταδιώκεται στην έρημο (Λευ. 16, 12 κε.) ή τα πρόβατα που προσφέρονταν καθημερινά πρωί και απόγευμα στο Ναό (Έξ. 29, 38) ή τον γνωστό από αποκαλυπτικά κείμενα αμνό-κριό κερασφόρο (Α'Ενώχ 90).

[page_end]

Τόσο ο λόγος του Λόγου όσο και η θεραπευτική δράση μέσω των σημείων εξαίρονται ιδιαίτερα στο Κατά Ιωάννη, αφού ολόκληρο το Ευαγγέλιο είναι προσανατολισμένο σε μια καινούργια Εδέμ. Μόνο στο συγκεκριμένο Κείμενο τόσο η σύλληψη όσο και η ανάσταση του Ιησού τελεσιουργούνται σε έναν κήπο. Ήδη μετά το τετέλεσται (που σημαίνει κατεξοχήν το τέλος/την τελείωση της αγάπης) παραδίδει το Πνεύμα κάτι που πέραν από τη μεταφορική έννοια που έχει η φράση στη Νεολληνική, σημαίνει ότι κυριολεκτικά παρέδωσε το Πνεύμα στις αρχές της Εκκλησίας: τον αγαπημένο μαθητή και τη μητέρα Του. Είναι αυτοί που αντικρίζουν από την πλευρά του Νέου Αδάμ να αναδύεται μέσω του αίματος και του ύδατος η Νέα Εύα. Την επομένη ημέρα επίσης ανακαλώντας τη Δημιουργία του ανθρώπου στο Γεν. 2 αλλά και την ζωοποίηση των διάσπαρτων άταφων (!) οστών στο Ιεζ. 37, ο Αναστάς εμφυσά τους Δέκα και τους λέει: Λάβετε Πνεύμα Άγιον·23 αν τινων αφήτε τας αμαρτίας αφέωνται αυτοίς, αν τινων κρατήτε κεκράτηνται (20, 22-23). Σε αυτήν την παράδοξη «πεντηκοστή» αποκαλύπτεται που αποσκοπεί η κατάβαση του Πνεύματος στο ανάγνωσμα της Εορτή. Σε αντίθεση προς την εν ύδατι βάπτισι Ιωάννη αλλά και των ίδιων των μαθητών του Ιησού (4, 1 κε.), Ουτός (ο Ιησούς) εστιν ο βαπτίζων εν Πνεύματι Αγίω, το οποίο σύμφωνα με την Υμνολογία και την εμπειρία της Εκκλησίας είναι ζωή, έρωσ, φως, νους, χρηστότης.

Η φανέρωσή του Ιησού στον Ισραήλ (και όχι στους Ιουδαίους) [6] από τον ήδη γνωστό από τον Πρόλογο ως αυτόπτη μάρτυρα του φωτός που έχει πεμφθεί επί τούτου από τον Θεό (και αργότερα θα χαρακτηρισθεί και ως φίλος/παράνυμφος και κουμπάρος του Νυμφίου. 3, 29), κορυφώνεται με τη διακήρυξη η οποία υποκαθιστά τη «συνοπτική» θεική φωνή της Βαπτίσεως: Καγώ εώρακα και μεμαρτύρηκα ότι ούτός εστιν ο Υιός του Θεού (1, 33-34). Ο τίτλος που χρησιμοποιείται στην Π.Δ. και για τον βασιλιά (και έτσι θα χρησιμοποιηθεί από τον Ναθαναήλ στο 1, 49 πρβλ. Ψ. 2, 7) ανακαλεί και πάλι τον πάσχοντα δούλο του Ησ. 42, 1. 49, 6. Πρόκειται για τον πνευματέμφορο παίδα που κομίζει στα έθνη και ιδιαίτερα στις νήσους του Αιγαίου κρίση (=έλεος και αποκατάσταση της δικαιοσύνης), και φως. Ταυτόχρονα είναι ο κατεξοχήν φυσικός Υιός του Θεού ο οποίος προϋπήρχε του Κόσμου και του χρόνου. Την επόμενη τρίτη κατά σειρά μέρα η επίμονη χριστολογική μαρτυρία του Ιωάννη ωθεί δύο μαθητές, οι οποίοι καταρχάς παραμένουν ανώνυμοι, να ακολουθήσουν τον αμνό ως ποιμένα. Έτσι αρχίζει να εκπληρώνεται η ρήση του Βαπτιστή, του Εωσφόρου (! = Αυγερινού κατά την Υμνολογία), του λύχνου του φωτός (Ιω. 5, 35) που θ' ακουστεί στο 3, 30: εκείνον δει αυξάνειν, εμέ δε ελαττούσθαι.

Από τα ανωτέρω αναδεικνύεται ο αυθεντικός πνευματικός. Είναι αυτός που δεν επαναπαύεται με τη λογική της θυσίας/θρησκείας και δεν συμβιβάζεται με βεβαιότητες αλλά ξεκινά με τα ουκ ειμι. Δεν λειτουργεί ως Μεσσίας στις ζωές των ανθρώπων αλλά στην έρημο του κόσμου εξακολουθεί να μαρτυρεί με τη φωνή και της στάση του περί του Λόγου, ο οποίος είναι ο μόνος ο οποίος έχει τη

δυνατότητα να προσφέρει Πνεύμα και αυθεντικό νόημα ζωής.

Παραπομπές:

6. Ο όρος Ιουδαίοι όταν χρησιμοποιείται πολεμικά στο Ιω. δεν υποδηλώνει όλο τον λαό του Ισραήλ αλλά όσους (ακόμη και εντός Εκκλησίας) δεν πιστεύουν ουσιαστικά στον Ι. Χριστό θεωρώντας ότι σώζονται επειδή εξ αίματος ανήκουν στον «εκλεκτό» λαό.

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN